

OPETUSMINISTERIÖN JA AALTO-YLIOPISTON VÄLINEN SOPIMUS KAUELLE 2010-2012

Opetusministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista määrällisistä ja laadullisista tavoitteista seuraavaa.

KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut edistävät toiminnallaan kansalaisten hyvinvointia ja sivistystä sekä kestäväää taloudellista, kulttuurista, ekologista ja sosiaalista kehitystä. Toiminta on korkealaatuista, vaikuttavaa, eettistä ja tukee monikulttuurisen yhteiskunnan kehitystä.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat innovaatiojärjestelmän perusta. Korkeakoulut toimivat aktiivisena osana yhteiskuntaa. Yritykset, työyhteisöt ja viranomaiset ovat kiinnostuneita osallistumaan korkeakoulujen kehittämiseen ja hyödyntävät niiden tarjoamaa osaamista.

Korkeakoulut kehittävät toimintaansa kansainvälisinä ja vetovoimaisina oppimis- ja tutkimusyhteisöinä. Korkeakoulut profiloituvat kansainvälisessä toiminnassaan omilla vahvuusalueillaan ja kantavat vastuuta globaalien kysymysten ratkaisemisessa.

Korkeakoulut järjestävät toimintansa taloudellisesti, tuottavasti ja tehokkaasti. Korkeakoulut pyrkivät toiminnassaan tarkoituksenmukaiseen yhteistyöhön ja työnjakoon. Rakenteellista kehittämistä jatketaan tavoitteena tiiviimpi korkeakouluverkko, vahvat, vetovoimaiset sekä koulutustarjonnaltaan ja tutkimus- ja kehittämistoiminnaltaan profiloituneet korkeakouluyksiköt.

Yliopistot vahvistavat korkeatasoisen tieteellisen tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja tasa-arvoisen tutkijanuran edellytyksiä sekä asemaansa kansainvälisessä tutkimuskentässä. Yliopistot turvaavat oman profiilinsa mukaisesti työvoiman ja tutkijakunnan saatavuuden.

Ammattikorkeakoulut vahvistavat työelämään, taiteelliseen toimintaan ja alueellisiin tarpeisiin kytkeytyvää opetusta, yrittäjyyttä sekä erityisesti tuotekehitykseen sekä yritysten, työyhteisöjen ja kolmannen sektorin kehittämiseen liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä. Ammattikorkeakoulut turvaavat oman profiilinsa mukaisesti työvoiman saatavuuden.

Korkeakoulut vahvistavat elinikäisen oppimisen edellytyksiä joustavoittamalla koulutusjärjestelyjä, kehittämällä eri tavoin hankitun osaamisen tunnustamista sekä monipuolistamalla avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaa. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut uudistavat opiskelijavalintaansa sellaiseksi, että siirtyminen toisen asteen koulutuksesta korkeakoulutukseen nopeutuu. Opintoprosessien kehittämisellä vähennetään keskeyttämistä sekä nopeutetaan tutkintojen suorittamista ja sen jälkeistä siirtymistä työelämään. Yliopistot ottavat käyttöön valtakunnallisen opiskelijapalautejärjestelmän. Ammattikorkeakoulut jatkavat opiskelijapalautejärjestelmän sisällöllistä kehittämistä.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut lisäävät yhteistyötään työelämän ja innovaatio-järjestelmän muiden toimijoiden kanssa. Alueiden ja työelämän muuttuviin tarpeisiin vastataan ensisijaisesti aikuiskoulutustarjontaa kehittämällä. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti alueellisten strategioiden valmisteluun sekä alueidensa kehittämiseen. Korkeakoulut tehostavat tutkimustulosten ja osaamisen liiketoiminnallista ja muuta yhteiskunnallista hyödyntämistä sekä innovaatiopalveluita.

Korkeakoulut kehittävät toimintaansa siten, että ne ovat kilpailukykyisiä, tasa-arvoisia ja kiinnostavia työ- ja opiskelupaikkoja. Korkeakoulut hyödyntävät toimintansa kehittämisessä arviointien ja laatu-järjestelmiensä auditointien tuloksia.

AALTO-YLIOPISTON TEHTÄVÄ, PROFILI JA PAINOALAT

Tehtävä ja profiili

Yliopisto on kansainvälisesti suuntautunut tutkimuspainotteinen yliopisto, joka yhdistää tekniikan, talouden ja taideollisuuden innovatiiviseksi kokonaisuudeksi. Yliopiston tavoitteena on koko tutkimus- ja koulutustoiminnassa korkea kansainvälinen taso ja toiminta kansainvälisten huippuyksiköiden joukossa yliopiston painoaloilla. Yliopisto kouluttaa yhteiskunnan suunnannäyttäjiksi vastuullisia, itsenäisiä ja kokonaisuuksia ymmärtäviä asiantuntijoita. Yliopiston koulutus pohjautuu vahvaan teoreettiseen ja käsitteelliseen perustaan, mutta opetusmenetelmänä hyödynnetään myös reaali maailman ongelmia.

Yliopisto suuntaa tutkimustaan monitieteisiin teemoihin, joita ovat 1) digitalisaatio ja palvelut, 2) energia ja luonnonvarojen kestävä käyttö sekä 3) ihmislähtöinen elinympäristö. Yliopiston yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja vaikuttavuus nivoutuvat tiiviisti yliopiston tutkimus- ja koulutustehtäviin sekä yhteistyöhön keskeisten sidosryhmien kanssa.

Painoalat

Yliopisto kohdentaa toimintansa tuleviin painaloihinsa sekä yksittäisiin kärkihankkeisiin.

Tavoitteet	Vuosina 2010 - 2012 keskimäärin
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1 710
Taideteollinen koulutus	170
Kauppatieteellinen koulutus	400
Teknillistieteellinen koulutus	1 140
Tohtorin tutkinnot	199
Taideteollinen koulutus	9
Kauppatieteellinen koulutus	22
Teknillistieteellinen koulutus	168
Yliopistokohtaiset tavoitteet	
Alemmat korkeakoulututkinnot	1 400
Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä	1 550
Suomesta lähteneiden tai Suomeen saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä (vaihdon kesto yli 3 kk)	1 700

Tunnuslukutavoitteet	Toteuma 2008		Tavoite 2012
	Yo	Yo-sektori yht.	Yo
Opiskelijat (FTE)/ opetus- ja tutkimushenkilökunta	6.66	8.39	7.20
Ylemmät korkeakoulututkinnot/ opetus- ja tutkimushenkilökunta	1.15	1.64	1.00
Tohtoritutkinnot/ professorit	0.62	0.67	0.75
Kv-refereejulkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunta	0.61	0.94	0.75
Tieteelliset julkaisut (pl. kv-refereejulkaisut)/ opetus- ja tutkimushenkilökunta	0.99	0.95	1.20
Opettajien ja tutkijoiden kv-liikkuvuus (väh. 2 vko) / opetus- ja tutkimushenkilökunta	0.28	0.21	0.35
Perustutkinnon aloittaneista tutkinnon suorittaneiden osuus 7 vuoden kuluttua aloittamisesta (%) *	43.2	49.2	60.0
Vähintään 45 opintopistettä suorittaneiden osuus perustutkintoa suorittavista (%)	32.9	39.2	45.0
Tutkinnon suorittaneiden osuus tutkinnon suorittaneiden ja keskeyttäneiden yhteismäärästä (%) *	66.2	63.4	68.0
Kansallisen kilpaillun tutkimusrahoituksen (SA, Tekes) osuus kokonaisrahoituksesta (%)	15.8	10.9	14.0
Kansainvälisen tutkimusrahoituksen (pl. yritys ja rakennerahastot) osuus kokonaisrahoituksesta (%)	2.7	2.6	3.5
Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta (%)	38.9	33.0	40.0
Työllisten osuus tutkinnon suorittaneista (%) *	98.2	96.2	98.0

* = Toteumatiedot vuodelta 2007

KESKEISET KEHITTÄMISKOHTEET

- 1) Yliopisto määrittelee strategiset painoalansa ja keskeiset kansalliset ja kansainväliset kumppanuutensa sekä valmistelee strategian toimenpideohjelman. Toimenpideohjelman tulee sisältää myös suunnitelma koulutuksen tulokellisuuden parantamiseksi ja rakenteellisen kehittämisen toimenpiteiksi ml. alueellisen toimipisteverkon tarkastelu.
- 2) Yliopisto hyödyntää yliopistokokonaisuutta tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi.
- 3) Yliopisto kehittää infrastruktuuripolitiikkaansa painoaloillaan.
- 4) Yliopisto selvittää mahdollisuuksia siirtyä nykyistä harvempiin ja samalla laaja-alaisempiin kandidaattiohjelmiin.
- 5) Yliopisto vahvistaa metropolialueen yhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa.

RAHOITUS

Opetusministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaisissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) 5, 6 ja 7 §:n ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetusministeriön asetuksen (771/2009) perusteella seuraavasti:

Yliopiston perusrahoitukseen osoitetaan vuonna 2010 yhteensä 244 026 000 euroa.

Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 4 500 000 euroa kauden 2010-2012 valtakunnallisten erityistehtävien perusteella. Yliopiston valtakunnallisina erityistehtävinä on otettu huomioon Micronova ja muut valtakunnallisesti merkittävät tutkimusympäristöt sekä Lume.

Perusrahoitukseen sisältyy vuonna 2010 yhteensä 2 000 000 euroa kaudella 2007-2009 sovittujen hankkeiden (huippututkimuksen edellytykset ja varustaminen) loppueränä.

Strategiarahoitusta (5 500 000 euroa/v vuosina 2010-2012) kohdennettaessa on otettu huomioon erityisesti:

- Tutkimusinfrastruktuurin ja monitieteisyyden vahvistaminen
- Koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistäminen
- Opetusresurssien parantaminen ja akateemisen urajärjestelmän luominen

Yliopiston valtion rahoitukseen sisältyy vuonna 2010 lisäksi arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen tutkimukseen liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista yhteensä 17 960 000 euroa.

Yliopistot tekevät tilinpäätöksensä yhteydessä normaaliin tapaan käyttämättömän määrärahan siirtomäärärahaksi kirjauksen. Vuodelta 2009 siirtyväksi arvioituja määrärahoja yliopistolla on yhteensä 40 000 000 euroa. Opetusministeriö myöntää ja maksaa uusimuotoisille yliopistoille arvioitua siirtomäärärahaa vastaavan summan tammikuun 2010 alussa. Siirtyneen määrärahan loppuerät maksetaan yliopistoille sen jälkeen, kun tilinpäätökset on vahvistettu ja tarkastettu ja alkusaldot siirtyneet opetusministeriölle. Mikäli yliopisto on tammikuussa saanut liikaa siirtyvää, se joutuu palauttamaan liikaa maksetun korkoineen.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan sopimuskauden aikana ministeriön ja yliopiston kanssa käytävien neuvottelujen yhteydessä sekä ministeriön palautemenettelyssä.

Strategiarahoituksen taso voidaan arvioida uudelleen kesken sopimuskauden, mikäli strategian toimeenpano ja keskeiset kehittämistoimenpiteet eivät etene sopimuksen mukaisesti.

Yliopisto toimittaa annettuja määräaikoja noudattaen pyydyt tiedot KOTA - tietojärjestelmään ja vuodesta 2011 alkaen vaiheittain XDW-tietovarastoon. Yliopisto varautuu tietotarpeiden muutosten ja valtakunnallisten tietojärjestelmien kehittämisen edellyttämiin muutoksiin omissa tietojärjestelmissään.

ALLEKIRJOITTAJAT

Sakari Karjalainen
Ylijohtaja

Matti Alahuhta
Aalto-korkeakoulusäätiön puheenjohtaja

Anita Lehikoinen
Johtaja

Tuula Teeri
Rehtori